

Makalenin Türü / Article Type : Araştırma Makalesi/ Research Article
Geliş Tarihi / Date Received : 10.10.2024
Kabul Tarihi / Date Accepted : 11.11.2024
Yayın Tarihi / Date Published : 31.12.2024
DOI : <https://doi.org/10.51576/ymd.1564781>
e-ISSN : 2792-0178

İntihal/Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE MÜZİK: LİSANSÜSTÜ TEZLERİN EĞİLİMLERİ

ÖZ, Koray¹

ÖZ

Bu çalışma, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde müzik kullanımını konu alan lisansüstü araştırmaların eğilimlerini incelemektedir. Araştırma, müziğin dil öğretiminde pedagojik bir araç olarak nasıl kullanıldığını, hangi dil becerilerini geliştirdiğini ve bu yöntemin etkinliğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Alanyazına göre müzik, özellikle dinleme becerilerinin geliştirilmesinde, öğrencilerin dil öğrenme motivasyonlarını artırmada ve sınıf içi kaygıyı azaltmada etkili bir araç olarak öne çıkmaktadır. Araştırma, 2014-2024 yılları arasında ülkemizde yapılan yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde müzik/şarkı kullanımı konulu araştırmaların ulusal düzeyde incelenmesine dayalı olduğundan dolayı betimsel tarama modeli çalışmanın yöntemi olarak belirlenmiştir ve 18 lisansüstü tez incelenmiştir. Bulgular, tezlerin çoğunlukla A1, A2 ve B1 seviyelerinde yapıldığı göstermektedir. Araştırmalarda, müziğin sadece dil becerilerinin değil, aynı zamanda kültürel farkındalık kazandırmada da etkili olduğu görülmektedir. Müzik ve şarkıların

¹ Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, korayoz@windowslive.com, <https://orcid.org/0000-0002-5530-5501>.

Türkçe öğretiminde dilin ritmik yapısını ve doğal akışını sunarak öğrenilen bilgilerin kalıcılığını artırdığı ve öğrenme sürecini daha eğlenceli hale getirdiği sonucuna varılmıştır.

Bu bulgulara dayanarak, Türkçe öğretiminde müzik kullanımının daha yaygın ve etkili hale getirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, Türkçe eğitimi, dil öğretiminde müzik, müzik ve dil ilişkisi, dinleme becerisi.

MUSIC IN TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE: TRENDS IN GRADUATE THESES

ABSTRACT

This study examines the trends in graduate research on the use of music in teaching Turkish as a foreign language. The research aims to reveal how music is used as a pedagogical tool in language teaching, which language skills it develops and the effectiveness of this method. According to the literature, music stands out as an effective tool especially in developing listening skills, increasing students' motivation to learn a language and reducing classroom anxiety. Since the research is based on a national level examination of the studies on the use of music/songs in teaching Turkish as a foreign language conducted in our country between 2014 and 2024, the descriptive survey model was determined as the method of the study and 18 postgraduate theses were examined. The findings show that most of the theses were conducted at the A1, A2, and B1 levels. In the researches, it is seen that music is effective not only in language skills but also in gaining cultural awareness. It is concluded that music and songs increase the retention of the information learned by presenting the rhythmic structure and natural flow of the language in Turkish language teaching and make the learning process more enjoyable.

Based on these findings, it is recommended that the use of music in Turkish language teaching be made more widespread and effective.

Keywords: Teaching Turkish as a foreign language, music and language, music in language learning, music and language relationship, listening skills.

GİRİŞ

Dil öğretimi, tarih boyunca çeşitli yöntemler ve pedagojik yaklaşımlarla desteklenmiştir. Araştırmalar müziğin, dil öğretiminde yalnızca bir eğlence aracı olarak değil aynı zamanda güçlü bir öğretim aracı olarak da değerlendirildiğini göstermektedir. Müziğin dil öğretiminde kullanımı uzun zamandır eğitimciler ve araştırmacılar arasında ilgi gören bir konu olmuştur. Müzik, öğrencilerde rahatlama ve güven hissi uyandırarak hedef dili daha doğal bir şekilde öğrenmelerine yardımcı olabilmektedir. Alanyazında müzik ile dil öğrenimi arasında güçlü bir bağlantı olduğu ve müziğin öğrenme sürecini olumlu etkilediği sık sık vurgulanmaktadır. Lehmann ve Seufert'a (2017: 5) göre, müziğin dil öğrenme süreçlerinde kullanılması; bellek, sesletim, sözcük bilgisi ve dil bilgisi gibi dilin temel yapı taşlarını öğrenmeye yönelik önemli katkılar sunmaktadır. Müziğin doğası gereği sunduğu ritmik ve tekrarlayıcı yapı nedeniyle öğrenilen dilin kalıcılığını artırdığı, aynı zamanda öğrencilerin dilin kültürel boyutlarına dair derin bir anlayış kazanmalarına olanak tanıdığı söylenebilir. Alanyazın incelendiğinde müziğin dil öğretimine olan etkilerinin farklı disiplinlerde incelendiği ve dil öğretiminin daha etkin bir hâle gelmesi için bu araçtan nasıl faydalanılabileceğini araştıran çalışmaların olduğu görülmektedir.

Arleo (2000:9) müziğin dil becerilerini geliştirmeye yönelik katkılarını vurgulayarak müziğin yalnızca dil bilgisi ve sözcük öğretiminde değil, aynı zamanda sesletim ve dilin ritmik yapısını öğrenme süreçlerinde de önemli bir rol oynadığını savunmaktadır. Besedova'ya (2016: 652) göre ise şarkıların ritmik yapısı ve tekrarlanan melodiler, öğrencilerin öğrenilen dilin tonlama ve vurgularını daha hızlı ve etkili bir şekilde içselleştirmelerine olanak tanımaktadır. Kemma'ya (2020) göre müzik hem dil becerilerinin geliştirilmesine katkı sağlamakta hem de öğrencilerin dil öğrenme motivasyonunu artırmaktadır. Özellikle yabancı dil öğreniminde kaygı düzeyi yüksek olan öğrencilere yönelik yapılan çalışmalarda, müziğin sınıf atmosferini daha rahat ve hoşgörülü bir hale getirdiği, böylece öğrencilerin dil öğrenme süreçlerine daha aktif katılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır (Degrave, 2019: 414). Müzik sayesinde öğrencilerin, dilin yalnızca dil bilgisel yapılarını öğrenmekle kalmayıp, aynı zamanda dilin kültürel unsurlarına da maruz kaldığını ve bu durumun dilin sosyal boyutlarını daha iyi kavramalarına yardımcı olduğunu göstermektedir.

Alanyazın incelendiğinde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde müziğin pedagojik bir araç olarak kullanılmasının, özellikle son yıllarda dikkat çeken ve araştırılan bir konu haline geldiği söylenebilir. Türkçe, dil öğrencileri için dil bilgisi açısından zengin ve karmaşık bir yapıya sahip

olmakla beraber, öğrenilmesi belirli stratejiler gerektiren bir dildir. Bu stratejiler arasında müziğin kullanımı, öğrencilerin dil edinim süreçlerine olumlu katkılar sağlamakta ve Türkçe öğretiminde etkili bir yöntem olarak ön plana çıkmaktadır. Müziğin, öğrencilere dilsel yapıların ve sözcüklerin doğal bir şekilde sunulmasını sağladığı, aynı zamanda dilin kültürel bağlamına dair önemli bir pencere açtığı pek çok araştırma ile kanıtlanmıştır (Çoban, 2022; Tanrikulu ve Koyuncu, 2020). Türkel'e (2012) göre Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde müzik hem dil öğrencilerine hem de öğretmenlere önemli faydalar sunmaktadır. Türkçenin kendine özgü fonetik yapısı ve dil bilgisel kuralları, dil öğrenen bireyler için zaman zaman zorlayıcı olabilmektedir. Yılmaz & Şeref'e (2015) göre müzik, öğrencilerin bu yapıların farkına varmalarını ve dilin ritmik doğasını anlamalarını kolaylaştırmaktadır. Şarkılar aracılığıyla Türkçe ses sistemine dair yapılan çalışmalar, öğrencilerin doğru sesletim becerilerini geliştirmede müziğin etkili bir araç olduğunu göstermektedir. Bunun yanı sıra Yavuzel'e (2020) göre şarkıların içerdiği kültürel öğeler sayesinde öğrenciler sadece dili öğrenmekle kalmayıp aynı zamanda Türk kültürü hakkında da bilgi sahibi olmaktadır. Dil öğretimi ile kültür öğretimi arasında kurulan bu bağ, öğrencilerin hedef dili daha iyi anlamalarına katkı sağlamaktadır. Keskin (2011: 382) müziğin pedagojik değerine vurgu yaparak dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştirmek için etkili bir araç olduğunu ve bu alanda daha çok araştırma yapılması gerektiğini belirtmektedir.

Amaç ve Önem

Bu çalışmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde müzik kullanımını konu alan lisansüstü araştırmaların eğilimlerini incelemektir. Bu doğrultuda, müzik ve şarkıların Türkçe dil öğretimindeki pedagojik rolü, hangi dil becerilerinin gelişimine katkı sağladığı ve bu yöntemin nasıl daha etkin bir şekilde kullanılabileceği değerlendirilecektir. Çalışmada, Türkçe öğretiminde müzik kullanımına dair yapılan araştırmalar incelenerek bu alanda hâlâ var olan boşluklar ortaya konulacak ve daha etkili bir dil öğretimi için öneriler sunulacaktır. Ayrıca, müziğin öğrenciler üzerindeki motivasyon artırıcı etkileri ve sınıf içi kaygıyı azaltmadaki rolü üzerinde durulacaktır.

Problem Durumu

Araştırmanın problem cümlesi “Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde müzik/şarkı kullanımını inceleyen lisansüstü tezlerin eğilimleri nasıldır?” biçimindedir.

Alt Problemler

- 1) Lisansüstü araştırmaların yıl ve seviye dağılımları nasıldır?

- 2) Lisansüstü çalışmalarda öne çıkan kavramlar nelerdir?
- 3) Lisansüstü çalışmalarda uygulama yapılan dil düzeylerinin dağılımı nasıldır?

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde müziğin etkisini inceleyen araştırmalar oluşturmaktadır. Amaçlı örneklem seçimi yöntemiyle 2014-2024 yılları arasında 18 lisansüstü nicel araştırma örneklem olarak belirlenmiştir.

Sınırlılıklar

Araştırma ulusal alanyazında gerçekleştirilen ve Ulusal Tez Veri Merkezi veri tabanında bulunan lisansüstü tezlerle sınırlıdır.

YÖNTEM

Araştırma, 2014-2024 yılları arasında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde müzik/şarkı kullanımını inceleyen araştırmaların ulusal düzeyde incelenmesine dayalı olduğundan dolayı betimsel tarama modeli çalışmanın yöntemi olarak belirlenmiştir. Karasar (2006: 76), genel tarama modellerini, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel yargıya varmak amacıyla evrenin tamamı ya da bir grup örnek veya örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleri olarak tanımlamaktadır. Bu model sayesinde, sistematik bir tarama stratejisi izlenerek yayın tarihi, araştırma yöntemi, sonuçlar ve bu sonuçlara ilişkin frekans analizlerine ulaşılabilir ve böylece taranan araştırmalar betimsel olarak incelenebilmektedir (King ve He, 2005: 679).

Araştırma kapsamında ulusal alanyazında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde müzik/şarkı kullanımını temel alan lisansüstü tezlerin içerik analizi yapılarak eğilimleri belirlenmiştir. Falkingham ve Reeves (1998: 107) içerik analizinin, çok sayıda belgelenin değerlendirilmesi için kullanılan etkili bir yöntem olduğunu savunmaktadır. Ulusal tez veri tabanında yer alan yabancı dil olarak Türkçe öğretimi temelli lisansüstü tezlerin analiz ve yorumlama sürecinde: adlandırma, kategori geliştirme, geçerlik ve güvenilirliği sağlama, frekansları hesaplanma ve yorumlama aşamaları sırasıyla uygulanmıştır. Bu amaçla, ulusal tez veri tabanında “yabancı dil olarak Türkçe eğitimi, dil öğretiminde müzik/şarkı, Türkçe öğretiminde sesli materyal, yabancı dil öğretiminde müzik” anahtar sözcükleri ile gelişmiş tarama yapılarak 18 deneysel çalışma araştırma kapsamında incelenmiştir. Tez veri tabanında yapılan aramada “izinli” seçeneği seçilerek ulaşılan tezler 2014-

2024 yılları ile sınırlandırılmıştır. Araştırmada geçerlik ve güvenilirliği sağlayabilmek için kodlamalar önceden belirlenerek başlıklar oluşturulmuştur. Tezlerin her birine numara verilerek kodların yeniden kontrolü sağlanmıştır. Analizi yapılan tezler belirlenen sınıflandırmalara göre tekrarlanma sıklıkları ve yüzdeleri hesaplanarak yorumlanmıştır. Öncelikle tezler yıllara göre sınıflandırılmış ardından lisansüstü düzeyleri tespit edilmiştir. Konulara göre sınıflandırılan tezler uygulama grubunun dil düzeylerine göre sınıflandırılmıştır. Son olarak analizi yapılan tezlerde öne çıkan kavramlar tespit edilmiştir.

Araştırmada kod güvenilirliğini sağlamak için iki alan uzmanı birbirinden bağımsız olarak kodlamaları gerçekleştirmiştir. Kodlayıcı güvenilirliği, Miles ve Huberman'ın (1994: 88) görüş birliği ve görüş ayrılığını kapsayan Güvenirlik = Görüş birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) x 100 formülüyle hesaplanmış ve 0.94 olarak belirlenmiştir.

BULGULAR

Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorum

Çalışmanın birinci alt problemini “*Lisansüstü araştırmaların yıl ve seviye dağılımları nasıldır?*” sorusu oluşturmaktadır. Tablo 1, söz konusu tezlerin yıl ve seviyelere göre dağılımını göstermektedir.

Yıl	Yüksek lisans	Doktora	f	%
2015	1	0	1	5,56
2016	0	1	1	5,56
2017	0	1	1	5,56
2018	0	1	1	5,56
2019	1	0	1	5,56
2020	1	1	2	11,11
2021	2	1	3	16,67
2022	3	0	3	16,67
2023	2	2	4	22,22
2024	0	1	1	5,56
Toplam	10	8	18	100

Tablo 1. Lisansüstü tezlerin yıl ve öğrenim düzeyine göre dağılımı.

Tablo 1’de yer alan veriler incelendiğinde, 2023 yılı, tez çalışmalarında en yoğun yıl olarak dikkat çekmektedir. 2023 yılında 4 tez yapılmışken, 2022’de 3 ve 2021’de 3 tez bulunmaktadır. 2020 ve 2019 yıllarında bu sayı 2’dir. 2018, 2017, 2016 ve 2015 yıllarında ise 1 tez bulunmaktadır. Bu eğilim, son yıllarda yabancı dil olarak Türkçe öğretimine ve müziğin bu öğretim sürecinde nasıl

kullanılabileceğine dair akademik ilginin hızla arttığını düşündürebilir. Bu artışın nedenleri arasında son yıllarda dijital araçların dil öğretiminde daha fazla kullanılması, elektronik dinleti ve otantik materyallerin derslerde etkin rol oynaması gösterilebilir. Müzik, dil öğretiminde motivasyonu artırıcı bir araç olarak görülmektedir. Müzik ve şarkıların özellikle dinleme becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalarda artan kullanımını bu eğilimi desteklemektedir. Akademik dünyada, dil öğretimine yönelik müzik tabanlı öğretim yöntemlerine olan ilginin artmasıyla bu konuda yapılan çalışmaların sayısında da artış gözlemlenmektedir.

Yüksek lisans ve doktora tezleri arasında bir kıyaslama yapıldığında, yüksek lisans tezlerinin sayısal olarak daha fazla olduğu görülmektedir. Toplamda 10 yüksek lisans tezi ve 8 doktora tezi bulunmaktadır. Özellikle 2022 ve 2023 yıllarında yüksek lisans tezlerinin ağırlıklı olduğu görülmektedir. Yüksek lisans tezleri genellikle daha uygulama odaklıdır ve eğitim materyalleri veya öğretim yöntemleri üzerine yoğunlaşmaktadır. Müzik gibi somut ve uygulamalı bir aracın dil öğretiminde nasıl kullanılabileceğini araştıran yüksek lisans çalışmalarının sayısının fazla olmasının bu nedene bağlı olduğu söylenebilir. Doktora tezleri ise genellikle daha derin teorik analizler içermekte ve müziğin dil öğretimine olan katkılarını daha geniş bakış açısıyla ele almaktadır. Bu durum doktora tezlerinin daha az ama daha kapsamlı olduğunu düşündürebilir.

İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorum

Çalışmanın ikinci alt problemini “*Lisansüstü çalışmalarda öne çıkan kavramlar nelerdir?*” sorusu oluşturmaktadır. Tablo 2, söz konusu tezlerde öne çıkan kavramların dağılımını göstermektedir.

Kavramlar	f	%
Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi	18	100
Dinleme	16	85
Ayrıştırıcı dinleme	2	11,11
Sesli materyal	11	52
Dinleme becerisi	16	85
Dinleme özyeterlik algısı	12	53
Dinleme Kaygısı	13	54
Müzik	15	80
Şarkı	15	80
Konuşma tutumu	4	22,22
Konuşma özyeterliği	4	22,22
Dinlediğini Anlama	9	50
Elektronik dinleti	2	11,11
Yabancı dil olarak Türkçe öğrenme kaygısı	3	6,67
İletişimsel yaklaşım	1	5,6
Motivasyon	5	24

Tablo 2. Lisansüstü çalışmalarda öne çıkan kavramlar.

Tablo 2’de "dinleme becerisi", "Yabancı dil olarak Türkçe", "müzik", "şarkı", "dinleme", "sözcük öğretimi" gibi anahtar sözcükler öne çıkmaktadır. "Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi"nden sonra en fazla kullanılan anahtar sözcük "dinleme becerisi"dir ve müzikle ilişkili birçok tezde karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca, dinlemeyle bağlantılı olarak "dinlediğini anlama, dinleme özyeterliği, dinleme kaygısı" kavramlarının da sıkça kullanıldığı görülmektedir. Müzik, doğası gereği işitsel bir araç olduğu için dinleme becerilerini geliştirmek için uygun bir araçtır. Şarkıların tekrar eden ritimleri, melodik yapıları ve doğal sesletim örnekleri, öğrencilere dilin işitsel yönlerini daha etkili bir şekilde sunabilmektedir. Bu nedenle, dinleme becerileri üzerinde yapılan çalışmalarda müzik ve şarkıların pedagojik araç olarak kullanılmasının yaygın olduğu söylenebilir. Kavramlar arasında "motivasyon" önemli oranda öne çıkması oldukça dikkat çekicidir. Müzik, dil öğrenen öğrenciler arasında yüksek motivasyon sağlayan bir araç olarak bilinmektedir. Özellikle sıkıcı veya zorlayıcı dil öğrenme süreçlerini eğlenceli hale getirebildiğinden dolayı çalışmalarda müziğin motivasyon artırıcı bir strateji olarak kullanılması oldukça doğaldır.

Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorum

Çalışmanın üçüncü alt problemini "Lisansüstü çalışmalarda uygulama yapılan dil düzeylerinin dağılımı nasıldır?" sorusu oluşturmaktadır. Tablo 1, söz konusu tezlerin yıl ve seviyelere göre dağılımını göstermektedir.

Dil Seviyesi	f	%
A1	6	40
A2	8	45
B1	9	50
B2	3	6,67
C1	0	0

Tablo 3. Dil düzeyleri.

Tabloda yer alan dil seviyeleri A1, A2, B1, B2 ve C1 şeklinde sıralanmıştır. Çoğunlukla A1, A2 ve B1 seviyelerinde çalışmalar yapılmıştır. B2 seviyesinde ise daha az çalışma bulunduğu görülmektedir. En fazla çalışmanın B1 seviyesinde olduğu dikkat çekmektedir. Başlangıç seviyesinde bulunan A1 ve A2 seviyesindeki öğrenciler, genellikle dilin temel yapılarını öğrenmeye çalıştıkları için müzik bu seviyede güçlü bir destekleyici araç olarak kullanılabilir. Şarkıların ve müziğin basit dil yapılarıyla birlikte kullanılması, bu seviyedeki öğrencilerin dil

öğrenme süreçlerini hızlandırabilir. Bu nedenle, A1-A2 seviyesindeki çalışmalar daha yaygın olabilir. A1, A2 ve B1 seviyelerinde, dil öğrencileri genellikle telaffuz ve işitsel anlama becerilerini geliştirmeye odaklanmaktadır. Müzik, bu becerileri geliştirmek için etkili bir araç olduğu için bu seviyede yapılan çalışmalarda daha fazla tercih edilmektedir.

B1 ve B2 seviyelerinde dil öğrencilerinin dinleme becerilerine ek olarak yazma ve konuşma becerileri de geliştirilebilir. Bu seviyelerde müzik kullanımı daha çok sesletim ve kültürel bağlamda dil öğrenimi ile ilişkilendirilebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde müzik kullanımını inceleyen lisansüstü araştırmaların eğilimleri analiz edilmiştir. Verilere dayalı olarak, müzik ve şarkıların Türkçe öğretiminde yaygın olarak kullanıldığı ve özellikle dinleme becerisinin geliştirilmesine odaklanan çalışmaların ön plana çıktığı görülmektedir. Kaswari ve diğerleri (2023: 204) yaptıkları araştırmada müziğin, dil öğrenme sürecinde motivasyonu artırma, dilin ritmik yapısını kavrama ve öğrencilerin kaygı düzeylerini azaltma gibi işlevler üstlenerek dil öğretimini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca, süreçte müziğin nasıl ve hangi seviyelerde kullanılacağına dair ayrıntılı analizler yapılması gerektiği belirtilmesi araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir. Ulusal alanyazında çalışmaların önemli bir bölümünün aynı düşünceyle yapılandırıldığı görülmektedir. Veriler, müziğin özellikle A1, A2 ve B1 seviyelerinde dinleme becerilerini geliştirmek için etkili bir araç olarak kullanıldığını göstermektedir. Sağlam'a (2010: 43) göre şarkılar, dilin doğal akışını sunarak öğrencilerin gerçek hayattaki konuşma hızına ve dilin ritmik yapısına maruz kalmalarını sağlamaktadır. Özellikle başlangıç seviyesindeki öğrenciler için müzik, dil öğrenimini daha erişilebilir ve eğlenceli hale getirmektedir. Şarkıların dilin doğal yapısını öğrenmede etkili olduğu, dilin tekrar eden yapılarıyla sözcük ve tümce kalıplarının hafızada daha iyi yer ettiği söylenebilir. Müzik, dil öğreniminde işitsel becerilerin geliştirilmesi açısından da oldukça etkilidir. Shakhnoza vd. (2024: 17) şarkıların öğrenme sürecinde öğrencilerin dinleme, anlama becerilerini geliştirdiğini ve özellikle otantik konuşma örneklerine dayalı olarak öğrencilerin dil öğrenme motivasyonunu artırdığını belirtmektedir. Türkçe öğretiminde müzik kullanımı, öğrencilerin Türkçeyi yalnızca dil bilgisel bir araç olarak değil, aynı zamanda kültürel bir yapı olarak algılamalarına yardımcı olabilir. Müzik kullanımı, öğrencilerin yalnızca dil becerilerini geliştirmekle kalmayıp aynı zamanda Türk kültürüne dair farkındalık kazanmalarının da sağlayabilir. Bohlman'a (2003: 5) göre müzik,

kültürel bir taşıyıcı olarak dilin sosyal bağlamını öğretme konusunda önemli bir rol oynamaktadır. Öğrenciler, şarkılar aracılığıyla dilin konuşulduğu kültürel bağlama dair daha fazla bilgi edinebilmekte ve dil öğrenim süreçleri daha anlamlı hale gelebilmektedir.

Müziğin dil öğreniminde öğrenci motivasyonunu artırıcı bir araç olarak kullanılması, özellikle başlangıç ve orta seviyelerde yapılan çalışmalarda sık sık karşımıza çıkmaktadır. Lehmann ve Seufert (2017: 22) müziğin dil sınıflarında rahat bir öğrenme ortamı sağladığını ve öğrencilerin öğrenme süreçlerine daha aktif katılmalarına yardımcı olduğunu vurgulamaktadır. Asmus (2021: 9) araştırmasında müziğin dil öğrenim sürecinde öğrenci kaygısını azalttığı ve derse olan ilgiyi artırdığı sonucuna ulaşmıştır. Sonuçlara göre dil öğrenme sürecinde kaygı, öğrenmeyi engelleyici bir faktör olarak bilinirken, müzik bu kaygıyı azaltmada etkili bir rol üstlenmektedir. Özellikle dinleme kaygısı üzerine yapılan çalışmalarda, müzik temelli derslerin öğrencilerin kaygı düzeylerini azalttığı ve bu sayede dil öğrenim süreçlerinin daha verimli hale geldiği tespit edilmiştir (Kemma, 2020: 78). Müzik, motivasyonu artırıcı özelliği sayesinde, öğrencilerin dil öğrenmeye karşı daha olumlu bir tutum geliştirmesine yardımcı olabilir. Elliott ve diğerleri (2004: 48) müzik ve şarkıların öğretim süreçlerinde kullanılmasının öğrencilerin derse olan katılımını artırdığını, öğrenme sürecine karşı daha pozitif bir yaklaşım geliştirmelerine olanak tanıdığını vurgulamaktadır. Özellikle A1-A2 seviyesindeki öğrenciler için, şarkılar sayesinde dil öğrenimi daha az stresli ve daha eğlenceli bir deneyime dönüşebilir. Bu nedenle, motivasyon artırıcı stratejiler kapsamında müziğin kullanımı, Türkçe öğretiminde daha geniş bir yelpazede kullanılabilir.

Alanyazında yer alan çalışmalar incelendiğinde son yıllarda yapılan çalışmalarda, teknolojinin dil öğretiminde müzikle entegrasyonunun dil öğrenme süreçlerini kolaylaştırdığı görülmektedir. Elektronik materyallerin, özellikle dinleme becerilerinin geliştirilmesine yönelik kullanımı bu çalışmalarda önemli bir yer tutmaktadır. Bickford (2017: 83) dijital araçların müzikle birlikte kullanıldığında öğrencilerin dil öğrenme süreçlerine daha fazla katkı sağladığını belirterek dijital araçların müzikle entegrasyonunun, dil öğrencilerine daha esnek ve erişilebilir bir öğrenme ortamı sunduğunu vurgulamaktadır. Dijitalleşmenin hız kazandığı bir dönemde müziğin teknoloji ile birleşerek daha etkili bir öğretim aracı haline geldiği söylenebilir. Özellikle uzaktan eğitim süreçlerinde müziğin dijital platformlar aracılığıyla öğrencilere sunulması, dil öğrenim süreçlerinde önemli bir dönüşüm yaratmıştır. Bu eğilim, gelecekte daha fazla araştırmanın müzik ve dil öğretimi arasındaki ilişkiye odaklanacağını göstermektedir.

Sonuç olarak, müziğin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanımının dil öğrenme deneyimini zenginleştirdiği görülmektedir. Bu alanda yapılan lisansüstü araştırmaların sayısının artması, müziğin pedagojik değerini daha da pekiştirecek ve Türkçe öğretimi alanında yeni araştırmaların önünü açacaktır.

KAYNAKLAR

- Arleo, A. (2000, Vol. 19 4). Music, song and foreign language teaching. *Cahiers de l'APLIUT*, s. 5-19.
- Asmus, E. P. (2021, Vol. 16 5). Motivation in music teaching and learning. *Visions of Research in Music Education*, s.31-43.
- Besedová, P. (2016, Vol, 16). Music as an intercultural medium in foreign language teaching. *The European Proceedings of Social and Behavioural Science*, s. 646-662.
<http://dx.doi.org/10.15405/epsbs.2016.11.68>
- Bickford, T. (2017). *Schooling new media: Music, language, and technology in children's culture*. Oxford University Press.
- Bohlman, P. V. (2003). *Music and culture: historiographies of disjuncture*. The cultural study of music: A critical introduction, Routledge.
- Çoban, İ. (2022, Vol. 1 1). Yabancılara Türkçe öğretiminde müziğin yeri: bir horon örneği. *Bezgek Yabancılara Türkçe Öğretimi Dergisi*, s. 20-37. <https://doi.org/10.56987/bezgek.5>
- Degrave, P. (2019, Vol. 10 3). Music in the foreign language classroom: How and why. *Journal of Language Teaching and Research*, s. 412-420. <http://dx.doi.org/10.17507/jltr.1003.02>
- Falkingham, L. T., & Reeves, R. (1998, Vol. 42 2). Context analysis: A technique for analysing research in a field, applied to literature on the management of R and D at the section level. *Scientometrics*, s. 97-120.
- Kemma, A. E. (2020, Vol. 5 4). The use of music and songs in developing the four skills. *International Journal of English Language and Literature Studies*, s. 904-914.
<https://doi.org/10.22161/ijels.54.11>
- Keskin, F. (2011, Vol. 10 4). Using songs as audio materials in teaching Turkish as a foreign language. *Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*, s. 378-383.
- King, W. R., & He, J. (2005, Vol. 16). Understanding the role and methods of meta-analysis in IS research. *Communications of the Association for Information Systems*, s. 665-686.
- Lehmann, J., & Seufert, T. (2017, Vol 8). The influence of background music on learning in the light of different theoretical perspectives and the role of working memory capacity. *Frontiers in Psychology*, s. 1-11. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.01902>

- Sağlam, E. B. (2010). *The effects of music on English language learners' speaking fluency and, on their motivation, (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi)*. Bilkent Üniversitesi, Ankara.
- Shakhnoza, I., Zamira, S., & Asqar, O. (2024, Vol. 2 4). Improving listening skills of elementary school students through music and songs. *Western European Journal of Linguistics and Education*, s. 61-65.
- Tanrikulu, L., & Koyuncu, A. (2020, Vol. 30 2). Erken yaşta yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çocuk şarkılarının değerler öğretiminde kullanımı. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, s. 221-230. <https://doi.org/10.18069/firatsbed.735891>
- Türkel, A. (2012). Dinleme eğitimine ilişkin teknikler ve değerlendirmeleri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (34), 128-141.
- Yavuzel, S. T. (2020). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültürel aktarım açısından türkülerin önemi (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi)*. Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Yılmaz, İ., & Şeref, İ. (2015). Arap öğrencilerin Türkçe okuma sesletim becerilerinin geliştirilmesinde şiirden yararlanma. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, (Vol. 4 3), s. 1213-1228. <https://doi.org/10.7884/teke.542>

EXTENDED ABSTRACT

Integrating music into language teaching has long been an area of interest for educators and researchers alike. Music, beyond being a source of entertainment, is recognized as a potent instructional tool, aiding in the enhancement of various language skills. This study aims to explore the trends in graduate research that investigates the use of music in teaching Turkish as a foreign language, providing insights into how music can be utilized pedagogically, which language skills it develops, and how to employ this method more effectively.

INTRODUCTION

Language teaching has historically been supported by a variety of methods and pedagogical approaches. In this context, music is seen not merely as a recreational activity but as a powerful educational tool. Over time, the use of music in language learning has garnered significant attention, particularly due to its ability to create a relaxing and confident learning environment, enabling learners to use the target language in a more natural way. Research highlights the strong link between music and language acquisition, emphasizing its potential to enhance the learning process.

According to Lehmann & Seufert (2017), the integration of music into language learning processes provides substantial contributions to the acquisition of core language elements such as memory,

pronunciation, vocabulary, and grammar. The rhythmic and repetitive nature of music enhances retention, enabling learners to gain a deeper understanding of the cultural aspects of the language. The existing literature presents numerous studies investigating how music can contribute to language education across various disciplines, and how it can make language teaching more effective.

Music and Language Learning

Arleo (2000) emphasizes the role of music not only in teaching grammar and vocabulary but also in improving pronunciation and the rhythmic structure of language. Besedova (2016) argues that the rhythmic structure of songs and repeated melodies allow learners to internalize the tone and stress of the language more rapidly and effectively. This reinforces language learning through both auditory and visual channels, making auditory elements an essential part of language acquisition. Similarly, Music is not only beneficial in enhancing language skills but also in increasing learner motivation. Studies targeting foreign language learners with high levels of anxiety have shown that music helps create a more relaxed and tolerant classroom atmosphere, encouraging students to participate more actively in the learning process (Degrave, 2019). Furthermore, music exposes learners to the cultural aspects of language, enabling them to grasp the social dimensions of the language in a meaningful way.

Music in Teaching Turkish as a Foreign Language

In recent years, the use of music as a pedagogical tool in teaching Turkish as a foreign language has become a topic of increasing attention and research. Turkish, with its rich and complex grammatical structure, requires specific strategies for effective acquisition. Among these strategies, the use of music has proven to contribute positively to the language acquisition process, emerging as an effective method in teaching Turkish. Music facilitates the natural presentation of linguistic structures and vocabulary while providing learners with a valuable window into the cultural context of the language (Çoban, 2022; Tanrikulu & Koyuncu, 2020).

In teaching Turkish as a foreign language, music offers significant benefits to both learners and teachers. The phonetic structure and grammatical rules of Turkish can be challenging for language learners. Yılmaz & Şeref (2015) argue that music helps students become aware of these structures and understand the rhythmic nature of the language. Studies focusing on pronunciation skills have demonstrated that music is an effective tool for improving correct pronunciation. Furthermore,

Yavuzel (2020) notes that the cultural elements embedded in songs provide learners with not only linguistic knowledge but also insights into Turkish culture. The connection between language teaching and culture instruction helps students understand the target language more thoroughly.

Purpose and Significance

The primary goal of this study is to examine the trends in graduate research on the use of music in teaching Turkish as a foreign language. Specifically, the study investigates the pedagogical role of music and songs in Turkish language teaching, identifying which language skills are most affected and how these tools can be used more effectively. By reviewing research in this field, the study also aims to highlight existing gaps and provide suggestions for more effective language instruction, particularly focusing on the motivational effects of music on students and its role in reducing classroom anxiety.

Research Problem

The central research question of this study is: "What are the trends in graduate theses examining the use of music/songs in teaching Turkish as a foreign language?"

Methodology

The research employs a descriptive survey model to examine the graduate theses on the use of music/songs in teaching Turkish as a foreign language between 2014 and 2024. As defined by Karasar (2006), descriptive survey models aim to provide general judgments about a population by studying either the entire population or a sample from it. To ensure the generalizability of results, the descriptive survey model was chosen to systematically review and analyze relevant graduate theses. A total of 18 graduate quantitative studies were analyzed, using content analysis to identify common themes, trends, and gaps in the existing literature.

Findings

The findings indicate that most research on the use of music in teaching Turkish as a foreign language is focused on beginner and intermediate language levels (A1, A2, and B1). These studies often emphasize the importance of music in enhancing listening skills, reducing student anxiety, and increasing motivation. Music also serves as a bridge for cultural understanding, offering learners insights into the social and cultural context of the language. However, research on the use of music at advanced language levels (B2 and beyond) remains limited.

Conclusion

Music, as a pedagogical tool, offers a wide range of benefits in teaching Turkish as a foreign language, particularly in enhancing listening skills, improving pronunciation, and increasing student motivation. It also plays a crucial role in cultural education, enabling learners to grasp the social and cultural aspects of the target language. Despite the existing research, there remains a need for further studies on the use of music at higher language levels and its potential for developing advanced language skills. Expanding the use of music in Turkish language instruction can enrich the learning experience and open new horizons for both teachers and students.